

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ صَادِقٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَأَبْنَاهَا وَعَلَى وَنَبِيِّهَا وَالسِّرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا بَعْدَ مَا أَحَاطَ بِهِ عَلَيْكَ

حکمت هارمیدرخ ساز
از امام صادق علیهم السلام

مقدمه و تقسیم: محسن نصری

شابک : ۴۵۰۰۰ ریال: ۹-۳۹-۶۷۲۲-۶۰۰-۹۷۸

شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۲۴۸۴۱

عنوان و نام پدیدآور: حکمت‌های تمدن‌ساز از امام صادق (علیه السلام)/ مقدمه و تنظیم محسن نصری.

مشخصات نشر: اصفهان: حدیث راه عشق، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۶۴ ص

فروست: حدیث راه عشق: ۱۰۸

موضوع: جعفرین محمد (علیه السلام)، امام ششم، ۸۳ - ۱۴۸ ق. - کلمات قصار

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۵۳

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ح ۸/ع ۲/۲۵۲ BP

سرشناسه: نصری، محسن، ۱۳۲۷ -

وضعیت فهرست نویسی: فیا

انتشارات حدیث راه عشق
شماره ثبت: ۷۰۵۲

حکمت‌های تمدن‌ساز از امام صادق (علیه السلام)

محسن نصری

ویراستار: محمد اسماعیل پورنیازی

طراح جلد: سید مصطفی دیباجی

صفحه آرای: فاطمه ناعم اصفهانی

ناشر: حدیث راه عشق

نوبت چاپ: اول/ پاییز ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۴۵۰۰ تومان

تلفن مرکز پخش: ۵۵۴۳-۳۱۶-۰۹۱۳

تمام حقوق برای مولف محفوظ است

هرگونه استفاده از محتویات کتاب منوط به ذکر منبع بلامانع است.

آثار مکتوب، به عنوان با ثبات ترین وسیله ی انتقال فرهنگ در میان جوامع، و نیز یکی از مهمترین ابزارهای هدایت و تکامل فرهنگی و انسانی، دارای اهمیت فراوان بوده و با جذب مخاطبان بسیار، بخصوص قشر جوان، در حفظ ارزش های یک ملت و یا در نهادینه کردن فرهنگ بیگانه، می تواند نقش بسیار مهمی ایفا کند.

در این راستا، «انتشارات حدیث راه عشق»، با این هدف، در سال ۱۳۸۲، به عرصه ی فرهنگی کشور وارد شد. این مجموعه ی فرهنگی که ادامه دهنده ی مسیر "مؤسسه ی حدیث راه عشق" است، با تدوین و چاپ کتاب در حوزه های گوناگون؛ ازدواج و خانواده، تاریخی، اجتماعی، فرهنگ هویت اسلامی، مطالب ارزشمندی را در اختیار خوانندگان قرار می دهد.

در سال های اخیر انتشارات حدیث راه عشق، با داشتن گروه های پژوهشی با تجربه، به عنوان ناشر تخصصی ازدواج و خانواده شناخته شده و هم اکنون نیز با همکاری پژوهشگران «مرکز مطالعات و تحقیقات حیات طیبه» و «شبکه شفا» (شبکه ی فعالین ازدواج)، در صدد رسیدن به اهداف والاتری در زمینه های مختلف می باشد.

این مجموعه با هدف طراحی های مشترک فرهنگی، ایجاد سیستم های مدرن توزیع سراسری، ایجاد زیر ساخت های ترویجی و تبلیغی کتاب، ایجاد پاتوق های همفکری نویسندگان همسو برای طراحی و بهینه سازی وضعیت نشر، تسهیل دسترسی به کتاب های این انتشارات، شیوه های مطالعاتی کارآمد، ایجاد بستر تعاملات گسترده میان عوامل تولید کتاب و ناشران و همچنین حمایت از طرح های پژوهشی کاربردی و مرتبط و حضور پررنگ تر در حوزه نشر کتاب، بسترسازی برای تولید یا ترجمه آثار ارزشمند به فعالیت خود ادامه می دهد.

در پایان، انتشارات حدیث راه عشق، در راستای تحقق اهداف خود که همانا تحکیم مبانی دینی و حفظ هویت فرهنگی جامعه است، دست همه ی محققان و پژوهشگران در این حوزه را، به گرمی می فشارد و مسلماً اظهار نظرهای مشفقانه و رهنمودهای اهل قلم می تواند در پیشرفت این مجموعه، موثر واقع شود.

و من الله التوفیق

فهرست

۱۳- اوصاف ولایت مداران ————— ۳۸	مقدمه ————— ۹
۱۴- اوصاف شیعیان ————— ۴۰	۱- دوستان حقیقی اهل بیت علیهم السلام ————— ۱۴
۱۵- بخشش و پذیرش اعمال ————— ۴۲	۲- خوشا به حال محاسبه گران نفس ————— ۱۶
۱۶- اوصاف هدایت شدگان ————— ۴۴	۳- اوصاف مؤمن حقیقی ————— ۱۸
۱۷- ارزش دنیا و آخرت ————— ۴۶	۴- اوصاف ستمگران ————— ۲۰
۱۸- سبک زندگی ————— ۴۸	۵- شیعیان با استقامت ————— ۲۲
۱۹- صبر و بصیرت ————— ۵۲	۶- اوصاف بهشتیان ————— ۲۴
۲۰- خوبی در جواب بدی ————— ۵۴	۷- اوصاف اهل نجات ————— ۲۶
۲۱- اخلاص در عمل ————— ۵۶	۸- شاد کردن دیگران ————— ۲۸
۲۲- دنیا مزرعه آخرت ————— ۵۸	۹- اندازہ خوابیدن ————— ۳۰
۲۳- شرایط قبولی نماز ————— ۶۲	۱۰- دام های شیطان ————— ۳۲
۲۴- ستون و پایه اسلام ————— ۶۴	۱۱- اوصاف جهنمیان ————— ۳۴
۲۵- دوستان و دشمنان اهل بیت علیهم السلام ————— ۶۶	۱۲- حقوق برادران مؤمن ————— ۳۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

قرآن مجید و اهل بیت علیهم السلام دو رکن، پایه و اساس اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله هستند که برای حرکت در «صراطِ مُسْتَقِیم»^۱ و دوری از «صراطِ جَیم»^۲ در اختیار بشر قرار گرفته است. در این موضوع پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله وصیت نموده‌اند:

«إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ مَا إِن تَمَسَّكْتُم بِهِمَا لَأَنْ تَضِلُّوا بَعْدِي كِتَابُ اللَّهِ وَعِزَّتِي أَهْلُ بَيْتِي»^۳؛ «من دو چیز گرانمایه را در میان شما به یادگار می‌گذارم تا زمانی که از آنها پیروی کنید هرگز گمراه نخواهید شد: یکی کتاب خدا و دیگری خاندان و اهل بیت.»

۱. حمد/۶ و...

۲. صافات/۲۳.

۳. دیلمی، ارشاد القلوب، ج ۱، ص ۱۳۱.

اینک - که با انقلاب اسلامی ایران در مرحله ساختن «تمدن نوین اسلامی» هستیم - به معارف قرآن و اهل بیت علیهم السلام برای تحقق «حیات طیبه»^۱ با سبک زندگی مؤمنانه و رنگ خدایی «صِبْغَةَ اللَّهِ»^۲ نیازمندیم؛ لذا مردم و مسئولین باید با تفکر و تدبّر در آیات شریفه الهی و سیره نظری و عملی اهل بیت علیهم السلام به این مهم دست یابند.

حضرت امام صادق علیه السلام - که ما به «شیعه جعفری» بودن مفتخریم - در عمر با برکت خود معارف و علوم را در اختیار بشریت قرار داده اند. از آن معارف روایتی است به صحابی خاص خود «عبدالله ابن جُنْدَب»^۳ که سفارشات و توصیه‌هایی برای رستگاری فردی و اجتماعی فرمودند.

۱. نحل/۹۷.

۲. بقره/۱۳۸.

۳. عبدالله بن جُنْدَب از علمای بزرگ شیعه و راویان پارسا در سده دوم هجری و از اصحاب سه امام همام، حضرت امام صادق علیه السلام، حضرت امام کاظم علیه السلام و حضرت امام رضا علیه السلام بوده و علاوه بر تجلیل‌های فراوان که در کتب رجال از او شده، متن این حدیث که عالی‌ترین و زبده‌ترین وظائف و مسئولیت‌های شیعه را بیان می‌کند مقام ارجمند او را در پیشگاه امام صادق علیه السلام نشان می‌دهد عبدالله بن جُنْدَب از حضرت امام رضا علیه السلام پرسید: آیا از من راضی هستید؟ آن حضرت فرمودند: «بله، قسم به خداوند! خدا و رسولش نیز از تو راضی هستند.» (رجال کشی، ص ۵۸۵)

لذا در مقطع کنونی برای تحقق آرمان والای انقلاب اسلامی - که همان «تمدن ایرانی-اسلامی» است - و در مبارزه علیه «جنگ نرم» دشمنان در «صَدْعَن سَبِيلِ اللَّهِ»^۱ به این سفارشات و حکمت ها برای «خودسازی و جامعه سازی» نیازمندیم. دشمنان قسم خورده‌ای که در تلاشند اندیشه، تفکر، سبک زندگی و آرمان ملت ما را تغییر دهند.

در این راستا رهبر حکیم انقلاب اسلامی می‌فرمایند: «روایتی است در تحف العقول، که وصیت امام صادق علیه السلام است به عبدالله بن جُنْدَب، همین طور قسمت قسمت است: یا ابن جُنْدَب، یا ابن جُنْدَب. این روایت، پر از حکمت است. واقعاً همه‌ی چیزهایی که مابرای خُلقیات شخصی‌مان، معاشرت‌های اجتماعی‌مان، فعالیت‌های عمومی‌مان و برای بنای تمدن اسلامی نیاز داریم، در این روایت و نظایرش پیدا می‌شود»^۲. نکته بسیار مهم در این عرصه، تفکر و تدبیر در مفاهیم این کلام الهی حضرت امام صادق علیه السلام است. ایشان می‌فرمایند:

۱. اعراف/۴۵.

۲. Khamenei.ir، ۱۳۹۰/۳/۲۵.

«حَدِيثُ تَذْرِيبِهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ حَدِيثٍ تَرْوِيهِ»^۱؛ فهم و درک حدیثی بهتر و نیکوتر از نقل هزار حدیث است.

همچنین در حدیث معروف به «عنوان بصری» - که اصول خودسازی و سیر و سلوک را بیان نموده‌اند - سفارش می‌فرمایند:

«فَاخْفِظْهَا وَإِيَّاكَ وَالتَّهَؤُنَ بِهَا»^۲؛ پس این وصایا را حفظ کن و به خاطر بسیار مبادا در عمل به آنها سستی کنی.

بنابراین در قرآن و عترت باید با تفکر و تدبّر نگریست که ایمان و عمل صالح (خُسن فاعلی و خُسن فعلی) با هم است تا «أَحْسَنُ عَمَلًا»^۳ تحقق یابد و زیبایی در همه عرصه‌های زندگی فردی و اجتماعی هویدا گردد. این روایت سراسر نور و حکمت را از کتاب شریف «تحف العقول»^۴ نقل کرده و ترجمه آن را با استفاده از پنج ترجمه^۵

۱. ابن بابویه، معانی الاخبار، ص ۲.

۲. مجلسی، بحار الانوار، ج ۱، ص ۲۲۶.

۳. کُفْهِ/ ۳۰ و ..

۴. قدیمی ترین منبع شیعی که سفارش های حضرت امام صادق (علیه السلام) به عبدالله بن جندب را نقل کرده، کتاب «تحف العقول» اثر دانشمند و اریسته شیعه، فقیه و محدث بزرگ، ابو محمد حسن بن علی بن حسین بن شعبه حرّانی است. ایشان در قرن چهارم هجری و معاصر شیخ صدوق (متوفای ۳۱۸ ه. ق) می زیست. او استاد شیخ مفید (متوفای ۴۱۳ ه. ق) بوده است.

۵. ترجمه های کتاب «تحف العقول» از: آقایان حسن زاده، کمره ای، جعفری، جنتی و اتابکی استفاده است.

و کوشش طلبه فاضل آقای محمد اسماعیلپور نیازی آماده
نموده‌ام که در بیست و پنج فراز با موضوعات گوناگون تقدیم
می‌نمایم. خداوند تبارک و تعالی را بر این توفیق سپاس گذارم
و از همه عزیزانی که در آماده سازی و نشر این حدیث گهربار
همت گماشتند، به خصوص خانواده‌ام تشکر می‌نمایم.

اللهم عجل لولیک الفرج

شهر مقدس قم؛ محسن نصری

سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی

سالروز آغاز دفاع مقدس ۱۳۹۳/۶/۳۱